Ч. 238 Субота 23 жовтня (5 падолиста) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за вложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Бесїда пос. Вахнянина

виголошена в угодовій комісиї д. 24. жовтня.

(Конець).

Цукроварники ческі, моравскі і австрийскі нарікають вправдї на угорску конкуренцию, але провірившн, що таки рафінада австрийска іде до Угорщини, не хотять розриву торговельного.

Се саме кажуть і австрийскі ґоральники. Они не хотять розриву, а домагають ся лише справедливого подїлу горївчаного контінґенту, обниженя тариф перевозових (як в Угорщинї) і висшого оподаткованя кітляної варки в Угорщинї, що псоває їм торговельні інтереси. Броварники австрийскі домагають ся на місци теперішного способу оподаткуваня на підставі сахарометрів, оподаткованя слоду і вивозових премій, але розриву торговельного з Угорщиною не хотять. Мельники плачуть на так зв. Mahlverkehr, але, скоро се надуживанє млинів пештеньских буде усунене, не домагають ся митової границї. Бавовняні ткальнї провіряють, що третина їх виробів іде до Угорщини. Полотняні ткачі і фабриканти ютових виробів тїшать ся рівнож богатим збутом в Угорщинї і кажуть, що ся галузь промислу потерпілаби дуже, наколи би Угорщина віддїлила ся від Австриї. Те саме кажуть шовковники австрийскі і цїлий ряд фабрикантів, що виробляють готову біль, одїж, корсети, капелюхи, палицї, кравати і т. д. Збут сих виробів до Угорщини росте навіть з кождим роком. Шмуклїри, фабриканти цукрових овочів, чеколяди, вироб в стрільничих, ґалантерийних, забавок і шкіряних нїчого так дуже не боять ся, як розриву торговельного з Угорщиною. В таких або подібних обставинах находять ся фабрики виробів з глини. Папірнї наші нарікають вправдї, що Угорщина викинула їх з сїдла на Балканах і на европейскім всходї. Они домагають ся, щоби і Угорщина завела в себе реформи социяльні для робітників; щоби Австрия дала їм полекші в перевозї своїх фабрикатів, але розриву рівнож не хотять. Те саме дасть ся сказати про наших гарбарів, шевців, рукавичників і др.

Я не хочу сим сказати, що всї промисловцї австрийскі суть одної думки. Деякі галузи австрийского промислу потерпіли дуже від угорскої конкуренциї, іменно фабриканти виробів хемічних, штучних погноїв, олїїв, шкла і т. д., а передовсїм торговщики товаром рогатим і безрогами. Сї послїдні оплачують висші належитости зелїзничі від угорских і на сїм поли треба би в нас направи, іменно з огляду на австрийскі хлїборобні краї, де годовля худоби становить основу добробиту.

Притім чудним видає ся менї жаданє пос. Ґеґера, котрий з одної сторони провірює, що шлескі ткачі вивозять до Угорщини свої вироби річно за цїну 205 мілїонів зр. (не знаю, чи се число докладне?), причім — як сам каже — заробляють 15 мілїонів, а з другої сторони хоче, щоби ми зірвали з Угорщиною і шлескі полотна висилали до Туреччини!? Не думаю, щоби его виборцї могли годитись з его чудними торговельними комбінациями.

Менї здає ся проте, що мій погляд на відносини до Угорщини оправданий. Хоч Угорщина в новійшім часї меньше бере наших виробів фабричних, нїж перед 20—30 лїтами; хоч в деяких газузях промислу з нами сильно конкурує; хоч з патріотизму обходить ся гіршими але власними виробами, щоби лише наших лучших не куповати; хоч полекшами для своїх фабрик псує інтерес нашим фабрикам; хоч видко у неї змаганє, висвободити ся цїлком від австрийских фабрикатів і т. д. — то мимо всїх сих недогідностий ми нинї не можемо зривати з Угорщиною без шкоди для австрийского промислу.

Ми, посли з Галичини, повитали би найрадше сю хвилю, коли би прийшло до розриву торговельного з Угорщиною. Яко хлїборобы, годовельники худоби, продуценти дерева, спіритусу, нафти і других сирих плодів, ми би позбули ся в одній хвили нашого найсильнїйшого конкурента на ті сирі плоди. А таким конкурентом чейже є Угорщина. Ухвалїть, панове, розрив. Ми вам подякуємо! Але притім не робїть нам заміту, мов то ми стоїмо в сїй справі на становиску партийнім, самолюбнім, що маємо на оцї лише інтереси краєві. Нї, панове! Ми жертвуємо сї інтереси в великій мірі в користь вашу, в користь фабричних, коронних австрийских країв, в користь могучости держави.

При сїй нагодї позвольте менї, панове,

---

5)

ПІНЕҐІНОВА ЖЕНИТЬБА.

(З російского. — К. М. Станюковича).

(Дальше).

— Я, сестро, сподївав ся по Сашї все чогось надзвичайного — говорив полковник поважно. — Саша розумний хлопець.... Має голову — о, розумний.... Тепер він вже на віки забезпечений, цїлий пан з таким маєтком.... Єго суджена, мусиш знати, не має нї вітця нї матери.

— Нї вітця, нї матери? Що ти кажеш? Бідна!.... А мілїони має! Так, так, Саша і розумний і образований, то все говорить мій Нікс, але він цїлком инший як всї другі свояки.... А однако я его все любила і боронила.... Можу собі представити, як тїшить ся Олимпіяда!.... Саша очевидно не забуде на неї маючи такий величезний маєток.... Чи єсть там дїйстно пять мілїонів.

— Має бути пять, так кажуть.... Саша впрочім говорив, здаєть ся, о трех.... Ну, очевидно він не забуде о матери і буде їй помагати.... Олимпіяда заживе тепер.... можна собі подумати! Дати матери десять-двайцять тисячів річно, де має ся двіста тисячів доходу — то що то значить, нїчого!.... Він вже їй обіцяв — дразнив полковник Антонію.

— І де він пізнав ся з тою панною Коновалов?.... Она хороша, образована? Як то всьо стало ся? Оповідж менї, брате, всьо подрібно.... Яке то цїкаве! Она очевидно залюбила ся в Сашї, бо инакше якже би ішла за него?.... Ну, а Саша дуже добре представляє ся.... Він має в собі богато з вдачі Козиревів, з нашої родини і може сподобати ся женщинам.... ба, уміє і красно промовити. — Чим був єї отець? Коли весїлє? — засипувала Антонія Василївна полковника питанями і з цїкавости та зависти забула навіть говорити крізь ніс та удавати „аристократку“. — Чи не хочеш чаю, любий брате? Ми вправдї пємо его аж о десятій, але я велю зараз подати. Напий ся зі мною. Нікс нинї в касинї а Леночка в опері.... Княгиня Подлїґайлов запросила єї до своєї льожі.

Полковник подякував. Він як раз тепер пив чай у сестріницї Катеньки.

— Яка хороша та Катенька, а як чудесно співає.... Їй предкладали місце оперової співачки.... Та й єї чоловік дуже єму подобає ся — хвалив полковник, аби лиш сестру Антонію трохи розгнївати, бо єї сестра Леночка також співала і, як єї мати гадала, не в порівнаню ліпше від дочки Олимпіяди Василївни. — „Яке тут порівнанє! Леночка співає як соловій. А єї голос, єї виголошуванє! Катенька против неї мявчить як кітка, котрій придавили хвіст.... Два, три тони співає і она добре, то правда, але тілько всього!“ — говорила сестра Антонія часто, коли не було нікого з Пінеґіних.

Але сим разом не відповіла Антонія Василївна нїчого полковникови (бо й де він розумів ся на співі!) лише уважно его слухала. Впрочім він цїлком не вдоволив цїкавости Антонії, хоч оповідав подрібно — очевидно не без додатків — як Саша при снїданю сповістив рідню о своїх заручинах, як він хвалив свою суджену, як сестра Олимпіяда плакала і як всї тїшили ся із Сашиного щастя та як пили на его здоровлє....

— Впрочім завтра побачимо ту паню — сказав полковник, встаючи з крісла. — Обід буде знаменитий. — Ти знаєш, уміє знаменито дбати о добру їду.... Ти прийдеш, сестро, правда?

— Алеж очевидно.... Така радістна хвиля в роднні.... Ми всї прийдемо. Але де ти ідеш, любий брате; лиши ся, прошу, оповідж, як до того всього прийшло, що говорив Саша о своїй судженій?

— Пізно вже, пізно, сестро.... Я вже утомив ся, старі кости хотять спочити. Від рана ходжу і відвідав майже всїх любих свояків... Що Саша оповідав о своїй судженій? Говорив, що она розумна, образована і дуже добра дївчина....

— А що казав о єї внїшности? Чи она чорнява, чи русява, чи хороша? Та й — о внїшности не говорив нїчого. І по що? І каліка красавиця, коли така богата! — відповів полковник усьміхаючись.... Ну, поздоров від мене твого любого Николая Аркадиєвича і уцїлуй твою хорошу Леночку.... До побаченя завтра, дорога сестро!

Полковник поцїлував ся з сестрою і відійшов. Сестру Антонію лишив в незвичайнім роздразненю. Мимо утоми не взяв фіякра і в своїй скупости не сїв навіть на трамвай, лише поволи ся поволи пішки на Василївский остров, де віднаймав дві маленькі компатки.

звернути увагу комісиї на один дуже важкий момент. Ми стоїмо именно перед фактом, що Угорщина з року на рік множить і скріпляє свої заводи фабричні. Якими средствами і в якій цїли, звісна річ. Два десятки лїт ми ще видержимо угорску конкуренцию. Але що відтак? Нам треба проте вже тепер призадумати ся еерio над одним питанем, котре для нас невдовзї стане жизненим. Є се потреба основної реформи нашої **промисловоі і торговельної політики**.

І тут мушу провірити, що за послїдних 30 років на поли сеї полїтики проявила ся **велика застоя**. Ми не йшли одним кроком з Угорщиною. Коли Угорщина в тім часї чи не 3 міліярди вложила в средства комунїкацийні і промисл, то ми на сїм поли зробили дуже мало. Не хочу тут входити в подробицї. Знатокам они звісні. Угорщина плекає свій промисл надзвичайними средствами, коли противно наші власти до промислу відносять ся дуже по фіскальному. Угорщина увільняє нових промисловців від всяких податків на 15 лїт, дає їм державні запомоги, облегчує довіз сирих материялів, будує для нових фабрик зелїзницї і канали, обезпечує збут для фабричних виробів, дає винагороди або т. зв. бонїфікациї, замавляє в своїх фабрикантів державні достави і т. д. Все те звісні річи. А що зробили ми для двигненя промислу за послїдних 30 лїт? Ми вдоволялись сим, що були в посїданю старого промислу, але нового промислу ми не будили. Противно. Ми на старий промисл уміли класти лише нові тягари, а духа предприємчивости убивали фіскалїзмом. Рівнож не оглянули ся ми за новими торгами для наших плодів і виробів. А конець був такий, що нинї стоїмо безрадні і підносимо жалї в хвили, коли треба би дїлати. Я не був нїколи песимістом і тому думаю, що в теперішній хвили, коли стоїмо перед обновою митовоторговельної угоди з Угорщиною і в виду того, що в 1903 роцї прийде ся нам обновляти торговельні договори з посторонними державами — ми повинні отямити ся, подумати серio над нашим положенем, зірватись до дїланя і з одної сторони після взорів Угорщини **будити дальше наш промисл**, з другої оглянутись за **новими торгами**, бо нам стає з кождим роком тїснїйше.

Угорщину спинити в її фабричнім розвою ми не в силї, хоч би ми Угорщинї не подали — як пос. Лехер хоче, — ключа до спільного австро-угорского банку. Пос. Лехер сказав нам тут: „Хто хоче Австрию ратувати, той не сьміє подати Угорщинї ширший кредит в австро-угорскім банку". Пос. Лехер хотїв би Угорщину удержати в вічній фінансовій зависимости від Австриї. А чи доси Угорщина не двигнулась без австрийских капіталів? Она не лише двигнулась, але і конкурує вже з нами. І хоч би ми як намагались її спиняти в тім розвою, то буде се пуста робота. Се чейже природний розвій кождого живого народу. Не туди проте дорога. Наша дорога ясна. Нам стало тїсно, стане з лїтами ще тїснїйше, тому нема нам другого виходу над той, щоби подбати о нові шляхи для збуту нашого старого промислу. Я повитав проте дуже приязно наміри правительства, змагаючі до того, щоби при наших консулятах заграничних настановити прибочних аташе, людий фахових, купців та промисловців, котрі оглянулись би за новими торгами для нас. Припускаю при тім, що наміри ті будуть серio осущені. Здавити промисл Угорщини ми не в силї, а розумно буде, наколи для наших хлїборобних плодів і промислу роздобудемо ширші торговельні области поза Австриєю, а і поза Европою.

Перейду ще до **квотової справи**. Она має велику вагу для нас. І можу заявити, що ми будемо за тим стояти, щоби квотова справа **рівночасно** трактувала ся з справою обнови угоди з Угорщиною. Ми хочемо так званого junctim. З другої сторони будемо домагати ся **підвисшеня квоти від Угорщини**. Домаганє се вповни оправдане. За послїдних 30 лїт пересунулась господарна сила значно з Австриї до Угорщини. Угорщина не є тим краєм, яким була перед 30 роками. Она двигнулась, хоч і без нас, розбогатїла.

Ключем до означеня високости квоти не буде для мене лише популяция або стопа пропентова, як дехто хоче. Я дивлю ся на Угорщину яко цїлість. І ту помічаю, що угорский буджет від 1867 року зріс з 112 на 466 міліонів (в 1895 р.); що національне богацтво від 1868 р. з 511 міліонів зр. зросло на 2.630 міліонів; що 4% рента золота угорска стоїть майже на рівни з австрийською; що від 1888 счез дефіцит з буджету угорского і нинї виказує єсь буджет значні надвижки; що дохід з консумциї в Угорщинї безнастанно змагає ся; що промисл угорский кріпить ся; що вивіз угорский через Реку росте дуже сильно; що взагалї сила податкова Угорщини змогла ся. Колиж проте у всіх сих напрямах Угорщина виказує значний поступ, то проста справедливість вимагає, щоби Угорщина на будуче причиняла ся значнїйшою квотою на покритє спільних державних потреб.

В справу банкову і нову орґанїзацию австро-угорского банку не хочу на разі входити. Нагода до того буде в субкомітетї банковім, до котрого увійти маю надію. Рівнож не буду тепер розправляти про намірену **підвишку податків консумцийних** від спиритусу, пива, нафти і цукру, позаяк уважаю сю справу яко не стоячу в тїсній звязи з угодою і позаяк п. Мінїстер фінансів відступив вже від висшого оподаткованя деяких артикулів.

Зібравши все в одно, скажу лише, що ми будемо обставати за удержанєм дотеперішної спільної области торговельної з Угорщиною, а то з огляду на великодержавне становиско Австро-Угорщини, як і з огляду на теперішні відносини господарні обох половиць. Ми не позволимо нїкому потрясати суспільностию нашої держави. Ми бажаємо притїм реформи наших невідрадних відносин на поли промислової і торговельної полїтики; ми обстанемо за т. зв. junctim і за підвисшенєм квоти через Угорщину. А нинї будемо голосувати за відосланєм угодових предложень до субкомітетів.

Новинки.

Львів дня 4-го падолиста 1898.

— **Є. Е. п. Маршалок краєвий** гр. Стан. Баденї виїздив до Дрогобича на посьвященє нового будинку ради повітової. Вчера вечером повернув п. Маршалок до Львова, а нинї по полуднн виїздить до Кракова, де відбуде ся промоция сина п. Маршалка, Станислава Генрика Баденього, на доктора прав sub auspiciis Imperatoris.

— **Сьвяткованє цїсарского ювилею в школах.** Рескрипт мінїстерства віроісповідань і про-

---

Коли „Нікс", високий і хороший мужчина, з красною чорною бородою, що окружала єго ще молодяче лице, прийшов около другої години з касина до дому, не спала ще Антонія Василівна. В красній капоті з широким ковнїрем, що відкривав цїлу єї шию — увійшла до комнати мужа, аби розповісти єму о незвичайній новинї.

З червоними від напитків лицями вислухав Нікс спокійно звою жінку і сказав легко усьміхаючись:

— Нї, то справдї штудерний хлопець той Саша! Того був би я по нїм не сподївав ся. Вициганити такий маєток!

І неможби єго осїнила яка щаслива гадка, говорив дальше до жінки: — Тепер треба єго конче примістити в мінїстерстві. Лише щоби записати єго на лїсту урядників, то вже буде авансувати... Може навіть стати шамбеляном... І знаєш що, Тоню?

— Що?

— Було би не зле зажичити ся трохи у него, аби поплатити наші довги... Миж можемо єму ратами сплачувати... Ану, улaдь то якось, що?... А в найблизшім часї запросимо їх на обід.

7.

Наполеон перед битвою під Ватерльо ледве чи був так неспокійний і занятий як Олимпіяда Василївна на другий день. Она цїла аж трясла ся, аби не повстидати ся своїм обідом. Крім судженої було запрошених по зрілїй розвазї ще пятнайцять осіб з поміж найблизших свояків, що не жили з собою в отвертій неприязни. Запрошувати більше було для Олимпіяди Василївни, мимо найщирійшої охоти показати всїм міліонерку-суджену, неможливим — бо їдальня не помістила би більше осіб. Она була й так вже трохи за мала.

Олимпіяда Василївна встала того дня вже о шестій годинї і зараз убрала ся. По новій і довгій нарадї з кухаркою поїхала з нею до міста, аби в найперших склепах столицї накупити всього до обіду і сим разом не щадила гроший. Делїкатеси, вина і овочі мав закупити Володя. По довгих нарадах і оглядинах куплено в рибнім склепі великого і хорошого живого пструга. В однім першорядним складї, де кухарі найзнатнїйших домів заосмотрювали ся в потрібні припаси поживи, закуплено куропатви і ярину, а мороженє замовлено у Бержена.

Цїлий день відтак ходила Олимпіяда Василївна неспокійно по своїм мешканю, сама всьо прятала і чистила і нинї не сварила на кухарку як звичайно і не допікала їй. Противно була чемна і добра та лиш просила „Аксінюшку", аби старала ся всьо добре приладити та нїчого не зіпсувати. Груба, широко-плеча Аксїня, що й сама переняла ся великим значінем заповідженого обіду, успокоювала ласкаву паню.

— Всьо буде добре! Лише, прошу панї, не журіть ся!

І в чистенькій кухни, посеред множества найріжнороднїйшої посуди, Аксїна і сама трохи занепокоєна порала ся коло своєї роботи, викликуючи часом паню з покоїв до поради.

Вже о четвертій годинї Дуня, при помочи покоївки Катеньки, обі сьвяточно прибрані, в шелестячих нових спідницях, накрили стіл під доглядом самої Олимпіяди Василївни. Хороший сервіс і нове срібло походило з виправи Женїчки. Блискучий кришталь, кілька вазонків з цвитучими рожами, обвинені білим папером, два пожичені кошики на шампан та кілька фляшок вина прикрашувало стіл. В кутї комнати стояв малий столик богато заставлений зимними перекусками; один полумисок був повний кавяру. „Пївчверта рубля фунт" — гадала Олимпіяда Василївна і жалувала, що не купила сама дешевшого кавяру лише поручила то Володї.

Олимпіяда Василївна обійшла кілька разів довкола стола, попересувала склянки і ножі на своє місце і коли вкінци пересьвідчила ся, що стіл накритий після всяких правил, вибігла в своїй сьвяточній сукни з сивого шовку, в чипци на голові до кухнї і спитала неспокійно:

— А як там з рибою, Аксінюшко?

Спокійний, певний погляд, червоної як грань „Аксінюшки" успокоїв ласкаву паню. Зупу і мясні паштети вже кушала — они були знамениті. Кухарка впевнювала, що також риби, печеня і ярина — всьо буде дуже добре.

— Ми не повстидаємо ся!

І Аксїня піднесла покришку довгої бляхи на рибу та подала пани вилки. — „Ще чверть години і буде готова!"

В тім роздав ся в передній голос дзвінка. Олимпіяда Василївна побігла до сальону та благаючи відозвала ся:

— Прошу вас, Аксінюшка, не переважіть пструга — і уберіть хорошо полумисок...

На голос дзвінка вбігла і Женїчка до сальону, сьвіжа і румяна, в хорошій сьвяточній сукни. І братя увійшли: Володя та Петя, молодий, повільний урядник мінїстерства.

Зараз потім увійшла Катенька, низька білявка, що як раз була вагітна з своїм чоловіком „Бобочкою", заступником прокуратора. З лиця була хороша і повновида, але виглядала якась нездорова і рознервована. Він був елеґантний, привітливий, гладкий чоловік, не дуже молодий і тїшив ся великою любовію і повитанем тещі. Катенька кинула ся в обійми матери, поцїлувала ся з сестрою і братьми та лїниво опустила ся на софу. „Бобочка" поцїлував нїжно Олимпіяду Василївну в руку і привитав ся відтак з прочими членами родини.

Дзвінок відзивав ся чим раз частїйше.

сьвіти поручає, щоби цісарский ювилей обходжено у всіх наукових заведенях, що не належать до круга висших шкіл, дня 2-го грудня 1898 р. Той день буде вільний від науки. Ювилейне торжество має складати ся з богослуженя, устроеного по можности в окремім часї для кождого віроісповіданя і з шкільного обходу. Управителї шкіл мають підчас обходу представити ученикам особливу вагу дня. Програма обходу, з огляду на тяжку жалобу, дотикаючу тепер цісарский дім і цїлу державу, не може обіймати співів, декламациї і музики.

Телеґрами.

Відень 4 падолиста. Комітет виконуючий правиці відбув вчера засїдане в присутности президента міністрів ґр. Туна. Обговорювано становище правиці супротив розправи над внесенем о поставлене міністрів в стан обжалованя і ухвалено, що більшість не возьме участи в тій розправі.

Париж 4 падолиста. Президент міністрів Діпі заявив, що з причини Фашоди не треба побоювати ся ніяких небезпечних непорозумінь.

Канеа 4 листопада. Решта турецких войск крім 500 людий, всїла вже на кораблї, аби від'їхати з Крети.

Єрусалим 4 листопада. Нинї о 9-ій годинї рано від'їхала німецка цісарска пара велїзницею до Яффи.

Переписка зі всїми і для всїх.

І. М. в Г.: Присланий нам мінерал то **маркази т**, званий також сїрим **искринцем зелїзним** або копервасовою рудою. Мінерал сей есть своїм складом дуже подібний до мінералу, званого **піритом**, котрий знаходить ся дуже часто у вуглю камінним; але підчас коли пірит (або искринець зелїзний) есть мосяжно-жовтий, то маркаэит есть більше сїраво-жовтий, а коли зробити на нїм чимсь твердим рису, то она буде зеленаво-сїра. Коли марказит розпалити добре в полумини сьвічки, то він видає такий запах, як запалена сїрка. Марказит єсть також менше важкий як пірит, але вага его все таки значна, що вже можна зміркувати, коли его зважити на долони. Марказит творить дуже часто круглї грудки, котрі знаходять ся у вапняннім марґлю (опоці), в крейдї і глинї; коли таку марказитову кульку розтовчи, то видко, що марказит уложений в ній як би проміне, котре розходить ся від осередка кульки до єї поверхнї. Як пірит так і марказит складають ся з зелїза і сїрки. Оба мають в собі богато зелїза і як би не сїрка, то можна би їх уживати до витоплюваня зелїза; але таке зелїзо мало би в собі все-таки ще богато сїрки і було би дуже крихке отже не придатне до нїчого. За то оба ті мінерали, коли вітріють, дають **вітриоль зелїза** або так званий **копервас** і для того марказит називають також копервасовою рудою. Однакож марказит не знаходить ся такими великими масами, щоби роблене з него копервасу оплатило ся, отже він і до того непридатний. Більше надає ся до того пірит. Зложений на купу, вітріє він борзо і дає з одної сторони вітриоль зелїза (копервас), з другої сїркову кислоту або вітриоль. Купи піриту, скоро дощ за мало їх змочує, поливає ся водою; вода забирає тогди сїркову кислоту і спливає в долївку (яму не перепускаючу води), в котрій суть відпадки зелїза. Тогди творить ся т. зв. сїркокислий окис зелїза. З долївки помпує ся т. зв. сирий луг до панви, додає ся до него зелїза і варить ся доти, доки аж через значне випароване води не зробить ся міцний луг. Той міцний луг ще горячий виливає ся до инших долївок або посудин, в котрих робить ся жовтий осад а над ним чистий луг. Той луг зливає ся знов на панви і варить ся доти, доки аж не пороблять ся в панві кришталї копервасу. Отже в такий самий спосіб можна би робити копервас і з марказиту, який знаходить ся у Ваших сторонах, розуміє ся, тогди, коли би его було так богато, що фабрикация би оплатила ся. Коли Ваша ласка, то пришліть нам зо дві такі кульки того мінералу, але виберіть о скілько можна найкрасші і неровбиті окази; почту оплатіть, а ми Вам звернемо з подякою разом з повістями, котрі Вам незадовго вишлемо, скоро лиш будуть оправлені. — **Фр. Лен. Дрогоб.:** Сумніваємо ся, чи Вам би то що помогло, хоч би Ви й особисто предложили свою просьбу Є. Вел. Цісареви. Найлїпший на то маєте доказ, що Ви вже два рази подавали просьбу до Цїсаря, а на то з міністерства війни дістали відмовну відповідь. Порадьте ся може якого адвоката, бо ми не знаємо, якого рода була Ваша провина. Від того, чи Ваша справа есть того рода, що можна єї предкладати Цїсареви, буде зависїти і припущене до авдиєнциї, а то скаже Вам адвокат; ми не маємо можности то осудити. Хто хоче бути припущеним до авдиенциї, мусить насамперед постарати ся о то в придворній канцеляриї, а коли то може бути, того також не можемо сказати, бо преці не можемо знати наперед, коли Цїсар як-раз буде у Відни; треба би в ту пору поїхати до Відня, коли знає ся бодай з ґазет, що Цїсар перебуває у Відни. — **Івася:** 1) О недузї, про котру розвідуєте ся, не можемо нїчого сказати, бо треба би насамперед видїти рани, щоби можна сказати, що то есть і що на ту недугу робити. Найлїпше спитати о раду лїкаря. — 2) Єсть і тепер той звичай, що дамам або поважнїйшим особам відступає ся місце по правій руцї. Господар дому сїдає коло свого гостя з лївого боку, а коли везе его в своїм повозї, відступає ему також місце по правій руцї. Молодший віком або низший рангою, коли іде зі старшим віком або висшим рангою, мужчина, коли іде з дамою, старає ся завсїгди занимати місце по лївій руцї. Єсть то загально принята форма, котрою віддаємо честь тим, котрим она належить ся, або котрих хочемо видимо почтити, без взгляду на то, чи їм то з огляду на їх вік і становище належить ся, чи нї. Таке поведене належить до доброго тону, однакож нема обовязку, щоби того конче придержувати ся. Однакож в деяких случаях форма та конче потрібна, коли хтось не хоче, щоби его уважано за чоловіка без товариской оглади, або за такого, котрий не хоче віддати чести тому, кому она належить ся. — **Д. Берез. в К.:** На то, щоби писарі громадскі мусїли здавати якісь іспити, постанови доси нема нїякої. — **Ів. Л. в З. коло Оз.:** Трудна рада. Ваша кваліфікация мимо матури не дає Вам можности взяти ся до якогось иншого фаху. До чого небудь Ви би хотїли взяти ся, треба вовсїм на ново старати ся придбати собі відповідну кваліфікацию. А припустім, що Ви би й хотїли і були готові то зробити, то насувають ся зараз два питаня: який би фах для Вас був найвідповіднїйший і до котрого Ви би як найскорше і без трудностий могли осягнути відповідну кваліфікацию? Коли добре розважите сї два питаня, то і самі знайдете відповідь. Як би ми без взгляду на ті два питаня могли Вам подати раду, то будьте переконані, що зробили би то з як найбільшою охотою і приемностию. — **П. в Явор.:** В попередних тягненях не витягнений; з послїдного тягненя не маємо ще виказу. Дамо знати коли дістанемо.

☞ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

За редакцию відповідає Адам Кроховецкий.

Свояки збирали ся. Насамперед явив ся полковник, що в своїм уніформі і при ордерах блищав як на двірскій парадї. Відтак прийшов „брат Серґей", високий худий радник державний, подібний до чаплї з слабовитим, квасним лицем засніченого бюрократа; він дуже негодовав, що вже давно не став ґенералом. З ним прийшла его жінка, також така суха як він, що так само чула себе заедно покривдженою та їх син, молодий, поважний інжинер, в окулярах; мати називала его „Базіле". З шумом вбіг відтак „сестрінець Жорж", червоний, веселий і живий бухгалтер від дирекциї зелїзниць, одїтий після найновійшої моди, в білій краватцї, що побирав сїм тисячів рублїв платнї. За ним увійшла пестро одїта, досить зручно на лици мальована женщина, добродушна і щира „Манечка", рухлива як живе срібло чорнявка. „Чуюча себе покривдженою" дама змірила еї очима злобно від ніг до голови і легко зітхнула, немов би хотїла сказати: „Ах якіж тепер женщини!" Впрочім „чуюча себе покривдженою" дама, або „квасна тїтка", як еї називали молоді Козиреви і Пінеґіни не була нїколи чемною і звістна була як незвичайно злюща баба-язя в цїлій тій честній родинї.

По Жоржи і его жінцї увійшла до сальону дрібним, скорим ходом, викручуючи ся та заносячи пахощами „сестрінеця Вавочка" ще досить молодо виглядаюча женщина, в вiцї так „коло трийцятки". Она була жінкою корабельного капітана, що як раз був в дорозї до Індий. Добре відживлена, здорова, була все весела, а еї великі темні очи заедно сьміяли ся з утїхи, що бачить свояків як і тому що була лїпше і елеґантнїйше одїта як всї инші. „Вавочка" уходила між своячками за елеґантну даму, що умів хорошо убирати ся і очевидно, що она всїми силами старала ся аби тої слави не стратити, тим більше що мала себе за найбільшу красавицю. І хоч була дуже моральна, то все таки чорнила свої брови, а часом то й запускала ся в фільософічні розмови о любві та хвалила ся тим, що мужчини влюблюють ся в неї. Але она нїчого собі з того не робить. Она любить лиш „Ґоґа", свого чоловіка, а всї инші мужчини для неї не істнують.

Своячки цїлували ся нинї з Олимпіядою Василївною якось незвичайно щиро і впевнювали еї як найбільше рішучо, що дуже утїшила їх вість о заручинах Саши, що очевидно не перешкаджало їм почувати зависть. Олимпіяда Василївна дякувала зворушена і отирала сльози. Нараз пригадала собі, що пструг може переварити ся і она зникла в сальону, вбігла до кухнї, оглянула рибу і печеню і вернула з лекшим серцем до гостий. — „Слава Богу! Здає ся, що всьо буде добре!" — гадала успокоєна.

О тричверти на пяту прийшли „сестра Антонїя", Леночка і тайний радник „Нікс". Прихід аристократів викликав малу сензацию і ще більше захмарив чоло „брата Серґея". Его ексцеленция з напомадованими, старанно причесаними, хорошими валичками виглядав сьвіжо і вдоволено і представив ся у фраку та з двома звіздами дуже величаво. Его жінка і дочка Леночка мали на собі прехорошi сукнї. Товста Вавочка і „чорне живе срібло" видивили ся обі зачудовані. Тих пишних уборів они у Антониї і еї дочки ще нїколи не бачили. Імовірно мусїли бути цїлком нові і — що Вавочцї особливо впало в очи — зроблені після найновійшої моди.

Его ексцеленция поздоровив зі звичайною вічливостию свояків своєї жінки, на котрих він в души трохи з гори споглядав, пожелав Олимпіядї Василївній, сказав якесь чемне слово Вавочцї і сїв відтак коло „живого срібла", котрому плїв якісь дурницї Володя, що тимчасом з Жоржем вспів випити вже три чарки горівки — на розвеселене....

(Дальше буде).

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).